

Exoot Draaigatje kan beslist niet tegen vorst

Het mediterraan draaigatje, een mierensoort die voor veel overlast zorgt, overleeft bevriezing van nesten in de bodem niet. Dat concludeert de Wageningen Universiteit (WUR) na onderzoek. Het mediterraan draaigatje is een

exoot. De mieren bouwen vanuit één nest via ondergrondse gangen een soort superkolonie, die volgens de onderzoekers van de WUR meerdere straten kan beslaan. Dat zorgt voor verzakkingen. ANP

De nachtelijke tocht door de Amsterdamse binnenstad.

FOTO: JEAN-PIERRE JANS

In de langste nacht van theater naar kerk: 'Van begin tot eind bijzonder'

Processie reportage • In een bijzondere samenwerking tussen een theater en een kerk wandelden zinzoekers van alle leeftijden in de langste nacht door Amsterdam. 'Kerk en theater hebben veel gemeen.'

Chiel de Groot
Amsterdam

"Wat zijn jullie aan het doen?", vraagt een toeschouwer. Het blijft stil. De deelnemers aan de Langste Nacht-wandeltocht gniffelen en kijken elkaar een beetje vragend aan. Een echt antwoord komt er niet, want ze mogen niet praten.

Zo'n 120 belangstellenden lopen in de nacht van dinsdag op woensdag - de langste nacht van het jaar - door Amsterdam. In processie van Theater Frascati naar de vernieuwingsgezinde Dominicuskerk. Voor meer deelnemers was geen plek. In het wit geklede kinderen begeleiden de stille wandelaars. Cherubijnen worden ze genoemd, 'gidsen uit een tussenwereld'. Ze dragen stokken met daarop een felgekleurd alienachtig wezen, in hout uit gesneden.

De deelnemers aan de tocht dragen ook stokken versierd met witte slierten, lichtjes en een kaartje. Daarop hebben ze geschreven wat ze op dat moment bij zich dragen, wat het leven van ze vraagt. Het doet een beetje denken aan palmpasen.

De processie trekt veel bekijks. Mensen blijven stilstaan, maken een filmpje. Iemand maakt een selfie

met de deelnemers: "Sorry, I'm a tourist."

Initiatiefnemers van de 'Langste Nacht' zijn Arjan Broers, pastoor van de Dominicuskerk en Alexandra Broeder, theatermaker. Broers nodigde Broeder eens uit in de Dominicuskerk, en ze bleef komen. "We kwamen erachter dat we één missie deelden, en vanuit ons eigen vakgebied met dezelfde zoektocht bezig zijn", vertelt ze.

Broers: "Het theater en de kerk hebben gemeen dat vragen en problemen niet worden opgelost of geanalyseerd, maar in het midden gezet, in het licht. Dan zie je toch dat er iets verandert."

Zieke maatschappij

Beide initiatiefnemers werden geraakt door de geestelijke nood, vooral onder jonge mensen. In het Frascatitheater, voor de tocht begint, deelt Broeder enkele schokkende statistieken. "Hebben we te maken met een zieke generatie, of een zieke maatschappij?"

In datzelfde theater preekt Broers over een volk dat ooit door de woestijn zwerft. Dan vertelt hij over zijn burn-out. "Een arts had me iets voor kunnen schrijven om rustiger te

'We kwamen erachter dat we met dezelfde zoektocht bezig zijn'

De deelnemers dragen stokken met slierten, lichtjes en een kaartje

worden. Een psycholoog had me kunnen helpen om het te begrijpen. Maar iets in mij veerde op toen ik realiseerde: ik ga door de woestijn. Ik moest een oud land uit, het kon niet anders. Het gaat beter worden, maar nu ben ik onderweg."

Twee jonge deelnemers, psycholoog Fenna van den Burg en student Rachel Besemer, ontmoeten elkaar tijdens de processie. Ze waren vooral nieuwsgierig. "Ik weet niet eens meer hoe ik erbij kwam om mee te

Zonnewende

De langste nacht wordt in Nederland vooral gevierd door de Iraanse, Afghaanse en Koerdische gemeenschappen. Het Perzische lichtfeest, Valda ('geboorte'), heeft wortels in het Zoroastrisme, waarin de strijd tussen licht en duisternis een belangrijke rol speelt. Families en vrienden komen samen, eten granaatappel en watermeloen, en lezen mystieke werken van Hafiz, de grote middeleeuwse Perzische dichter. Er is veel nadruk op saamhorigheid, en het feest duurt vaak tot ver na middernacht.

Er zijn ook modernere rituelen rond de langste nacht. Op enkele plekken zijn er speciale yogalessen, meditatielessen of wandelingen. De zonnewende heeft een grote betekenis voor nieuwe spirituelen: in Engeland reizen jaarlijks duizenden mensen naar Stonehenge om de zonsopgang te bekijken, vaak in druidic-outfit.

doen", zegt Fenna. Rachel: "Ik had al eerder iets van Alexandra gezien, dus liet ik me verrassen." Ze hebben geen spijt. "Heel bijzonder, van begin tot eind", vindt Fenna.

Ze komen normaal gesproken niet in de kerk. "Jammer", zegt Besemer, "want ik hou best van de kerk als plek, maar ik ben er niet mee vertrouwd." Van den Burg: "Het is mooi dat zo'n ruimte op deze manier toegankelijk wordt gemaakt."

Ontslagen van de last

In de kerk zitten de deelnemers in een kring, en zingen met elkaar. *Lift live through me as you will. As you will, I will.* Daarna lopen de deelnemers om de beurt naar voren, waar de cherubijnen staan opgesteld, in het licht. Ién van de cherubijnen draagt een doos, waar deelnemers hun kaartje met persoonlijke ballast mogen inleveren.

Aan het eind nemen Arjan Broers en Alexandra Broeder van elke deelnemer persoonlijk afscheid. Hun afscheidszin lijkt op de wegzending naar een katholieke biecht. Ego te absolvo, ik ontsla je. "Ik ontsla je van de last het leven zelf zin te moeten geven. Het heeft het al. Ontvang het. Deel ervan."